

36| **Greenpeace: pól storočia boja**
Klimakemp 2020, foto: Peter Tkáč.

73| **Komerční rozměr Vánoc nikdy neustoupí**
foto: archiv F

obsah

TÉMA

- 4| Dagmar Smolíková, Vít Kouřil
Jak (dál) šel čas s Generací
Jakou štreku náš časopis ušel za třicet let?
- 10| Anкета
Proč čtete Sedmou generaci?
Zeptali jsme se našich předplatitelů a předplatitelek.
- 13| Naďa Johanišová
Nehledě na to, jestli to dopadne dobře
Předmluva ke knižnímu výběru 30 rozhovorů Sedmé generace.

REPORTÁŽE

- 16| Marie Drahoňovská
Nomád, velbloudice a karavanová síť
Na hranici Gruzie s Ázerbájdžánem žije nomád Goran.
- 20| Karolína Kupková
Budme společně divní
Procházka s kulturním ekologem Davidem Abramem vám utkví v paměti.

SERIÁLY

- 23| Rozhovor s Mikulášem Černíkem
Spravedlivá transformace není jen o rozdělení jednoho fondu
Se zástupcem Re:setu o zapojení místních obyvatel do post-uhelné éry.
- 28| Radovan Plášek
Proč ženy a muži (ne)mluví stejnou řečí
Muži a ženy nemluví tak odlišně, jak se populárně traduje.

DROBNOHLED

- 30| Michaela Nedvědová
Cesta za klimatickým vzděláváním na jízdním kole
Klimatická změna by se ve školství měla stát prioritou.
- 33| Žaneta Gregorová
Z ulice do Přestupní stanice
Projekt, který pomáhá lidem bez domova.
- 36| Paulína Pečková
Greenpeace: pól storočia boja za našu planétu
V roce 1971 vyjela k ostrovu Amčitka loď, která změnila dějiny.

- 39| Karolína Kupková
Sdílet, poznávat a chránit
Chytré mobily dokážou pomoci i ochraně přírody.
- 41| Rozhovor s Radimem Hédlem
Výmladky jsou vlastně hrozně jednoduchá věc
S botanikem a ekologem nejen o pařeztinách.
- 45| Adriána Henčeková
Čo prinesie Slovákom zálohovanie
Na Slovensku se začnou povinně zálohovat plastové láhve a hliníkové plechovky.
- 49| J. Krajhanzl, R. Svobodová, T. Chabada
Jak (ne)čistí výzkumy veřejného mínění aneb Re: článek Hynka Hrušky
Odpověď a následná polemika o výzkumu *České klima 2021*.

- 55| Beda Vypera
BioAstrologické zatmění
S legendární rubrikou se loučíme retrográdním interview s Patrickem McEarthem.

KULTURNÍ ZAHRADE

- 56| Luděk Čertík
Nesud' město podle betonu
Cesta k jinému prožitku města začíná vykročením *ven*.
- 63| Rozhovor s Pavlem Čechem
Radovat se z maličkostí
O procesu tvorby, indiánech nebo inspiraci přírodou s originálním výtvarníkem a spisovatelem.
- 68| Lukáš Lyer
Když ani víchř z hor nestačí
Ochotníci z Verdisu se opět pokusili vetřít do přízně nekritického publika.
- 70| Kateřina Kudláčková
Síla dětského koutku
Film *Síla i Ji.hlava dětem* působí spíše jako píchání do vosího hnízda.
- ROZHOVOR
- 73| Rozhovor s Pavlem Horákem
Komerční rozměr Vánoc nikdy neustoupí
S religionistou o Kolu roku, slunovratu a Vánocích.

editorial

Vážená čtenářko, vážený čtenáři,

„teď si dovolueme užít pár měsíců úlevy, že se republika po osmi letech vymanila ze sevření paktu Babiš—Zeman,“ psal jsem na tomto místě minule. Věřu moc se nám neulevilo, že. Prodlužované předávání moci, dosud nejsilnější covidová vlna a stále vyhocenější společenská situace. A do toho si přečtete, že v Evropě za posledních čtyřicet let ubylo 600 milionů ptáků a že lidstvo může reálně vypouštět až o 23 procent více skleníkových plynů, než státy oficiálně přiznávají...

Jak si v tomto všem zachovat víru v lepší příští a naději, že má nějaké (eko)snaznění vůbec smysl? Stále dotírající otázka, přetěžká odpověď. Pomozme si parafrází názvů rozhovorů, které konečně vyšly v knize *Předat dětem, co je k žití*:

I když svět už nebude takový, jaký býval, a nic pořádně nevíme a vůči přírodě i lidstvu pocítujeme hluboký žal, nenechme se uspat do vlastního světa. Vždyť není důvod přestat, je třeba mít dostatek představitosti, neustále diskutovat o směřování společnosti, přijít s novým příběhem, a když dojdou síly, regenerovat v divočině. A radovat se z maličkostí, jak v tomto čísle dodává svérázný výtvarník a spisovatel Pavel Čech. Jakých? Třeba těch, které v další pozoruhodné eseji vidí a slyší Luděk Čertík.

Jménem redakce děkuji všem, kteří jakkoli přispěli k tomu, že vycházíme už 30 let. Nejsem si jistý, jestli se dožijeme dalšího jubilea, v redakci se ale o to budeme snažit ze všech neziskových sil.

Přeji vám klidné a zdravé svátky a v novém roce se těším na shledanou, ať už v jakýchkoli časech.

Komerční rozměr Vánoc nikdy neustoupí

Doktor Pavel Horák vystudoval religionistiku na Univerzitě Pardubice. Po stážích v Belgii a Nizozemí pracuje od roku 2019 jako juniorní vědecký pracovník v Oddělení pro kritický výzkum kulturního dědictví Etnologického ústavu Akademie věd České republiky. Ve své práci se zabývá především dějinami a antropologií náboženství se zvláštním ohledem na nová náboženská hnutí – moderní pohanství, magii a čarodějnictví. V současnosti pracuje na první české monografii o moderním novopohanství a připravuje se na výzkum vztahů mezi okultismem a nacionalismem. Hovořila jsem s ním však hlavně o slunovratu a Vánocích.

ROZHOVOR S PAVLEM HORÁKEM

Váš výzkum se zaměřuje na alternativní náboženství, hlavně na pohanství, esoteriku a okultismus. Někde jsem četla, že moderní pohanství je prý náboženství budoucnosti. Je to pravda?

Může to tak být. Pro moderní pohanství je jedním z nejzásadnějších aspektů spojení nebo propojení s přírodou a přírodními cykly, případně přímo uctívání přírody. Kromě toho se moderní pohané snaží navracet k předkřesťanským bohům a tradicím, zejména ke Keltům, Germánům nebo Slovanům. Celosvětově nejpopulárnější je moderní pohanské čarodějnictví, které se označuje jako wicca. Wicca vidí v přírodě a celém vesmíru kolem nás pnutí mezi mužským a ženským principem a tyto principy uctívá nebo s nimi magicky pracuje ve formě Boha a Bohyně. Příběh narození a smrti Boha a Bohyně a jejich interakcí je symbolickým vysvětlením přírodních cyklů.

Další směr moderního pohanství, druidství nebo druidismus, též velmi aktivně pracuje s přírodou a přírodními cykly, se kterými se prostřednictvím svátků a rituálů takzvaného Kola roku, které původně moderní druidové převzali z wicci, snaží spojit s přírodními silami. V době rostoucí environmentální krize může být moderní pohanství náboženstvím budoucnosti právě pro jeho důraz na sepejetí a harmonii s přírodou. Bok po boku různých tradic původních obyvatel.

Co vás na moderním pohanství konkrétně zajímá?

Mě nejvíce zajímá jeho podstata. Můj výzkum se točí okolo otázek, copak se stane, když se lidé ve dvacátém a jednadvacátém století rozhodnou rekonstruovat, znovu oživit nebo navázat na předkřesťanské evropské tradice. Jaký

je výsledek? Jsme schopni se navrátit k předkřesťanským tradicím? Jaký je rozdíl mezi minulostí a naší představou o minulosti? Jaký vliv má křesťanství coby dominantní náboženství v Evropě v posledních tisíci letech na to, jak si právě minulost představujeme? Jak je moderní pohanství ovlivněno křesťanstvím? Ohledně moderního pohanství mě zajímalo mnoho aspektů — od historicity magických a obřadních praktik moderních pohanů až po svátky Kola roku, jejich historii, případné historické podoby a tak dále.

Nejvíce mě ale zajímá vliv křesťanství na utváření pojetí víry a doktrín v náboženství, které o sobě ústy svých stoupenců tvrdí, že je naprosto svobodné, nedoktrinální nebo nedogmatické a že si každý může v podstatě věřit, v co chce. Abych to zjistil, během několika let jsem podnikl výzkumy mezi moderními pohanými v Belgii, Irsku, Slovinsku a u nás v Česku. Jedna část mého výzkumu, která byla přijata k publikování v nejlepším odborném časopise na nová náboženská hnutí *Nova Religio: Journal of Alternative and Emergent Religions*, ukazuje, jak se za specifických okolností útlaku, krize nebo konfliktů v moderním pohanství objevují pevná dogmata a doktríny, třebaže by tam být neměly. Nabízím vysvětlení, že stoupenci moderního pohanství nevědomě kopírují model náboženství představovaný v našich evropských společnostech primárně křesťanstvím — v něm hrají právě dogmata a doktríny důležitou roli. Můj výzkum tak dokládá, že třebaže křesťanství, obecně řečeno, klesá počet stoupenců, a naopak roste počet lidí, kteří inklinují k alternativnějším náboženstvím, jako může být moderní pohanství, vliv křesťanství se přenáší a přetrvává.

Mluvil jste o tom, že moderní pohané přišli s konceptem rituálů a oslav, které člověka propojují s přírodními cykly. Můžete nám přiblížit, co to znamená a odkud se to vzalo?

S tímto konceptem Kola roku přišla poprvé wicca a jeden z jejích zakladatelů, Gerald Gardner, v padesátých letech minulého století. Jedná se o osm bodů v roce, jejichž oslava má člověka po určité době praktikování propojit s přírodními cykly či zvýšit senzitivitu na přírodní cykly a procesy. Kolo roku tvoří oslavy letního a zimního slunovratu, jarní a podzimní rovnodennosti a pak dalších čtyř svátků, které se vždy nacházejí mezi daným slunovratem a rovnodenností a jsou někdy označovány jako „keltské svátky“. Jsou to Beltine (u nás pálení čarodějnic, 30. dubna), Lughanasad (dožínky, v době 1. srpna), Samhain (Dušičky, 31. října) a Imbolc (Hromnice, 1. února).

Data slunovratů a rovnodenností jsou řízena pohybem Slunce po ekliptice, data zbývajících čtyř svátků se v moderním pohanství často řídí pohybem Měsíce tak, že je to vždy nejbližší novoluní nebo úplněk k danému datu.

Podobnost či překryv s uvedenými katolickými svátky je až pozdějšího data a nemá podle posledních výzkumů žádnou souvislost s předkřesťanskými slavnostmi. Takzvané keltské svátky se nám dochovaly pouze jako jména a data oslav v Irsku z devátého až desátého století a nevíme, co bylo jejich obsahem nebo jakou podobu měly. To znamená, že například spojení tématu oslavy předků a svátku Samhain je až pozdějšího data. Z dějin křesťanství víme, že téma duší v očistci (vzpomínka na všechny věrné zemřelé) a svátku Všech svatých se v církvi etablovalo až v desátém století.

Moderní pohanství také vytvořilo koncept oslav přírody, který v minulosti v této podobě pravděpodobně nikdy neexistoval. Už samotná myšlenka „uctívání přírody“ je spíše produktem akademického bádání devatenáctého století a nemá v evropských předkřesťanských, ale ani postkřesťanských kontextech moc opodstatnění. Má však velkou relevanci pro současnou dobu. To, že je něco moderní, ještě neznamená, že je to nesmysl. Každá tradice jednou vznikla. Můj výzkum nemá za cíl vyvracet moderní pohanství, ale spíše ukázat, jak dnes přemýšlíme o minulosti a o přírodě. Těm, které by problematika keltských svátků a Kola roku více zajímala, doporučuji k přečtení kapitolu *Keltské svátky: staré tradice, nebo moderní invence?* Naleznete ji na mé stránce na webu academia.edu.

Dnes se v době zimního slunovratu slaví Vánoce, které připomínají křesťanům narození Mesiáše. Nicméně v předkřesťanské Evropě a v prvních staletích křesťanství byly běžné zimní oslavy spojené zejména se zimním slunovratem. Jak podle nejnovějších dostupných informací vypadaly historické oslavy slunovratu a jaké byly další zimní svátky?

Od zimního slunovratu (21. prosince) začíná slunce zase nabývat na síle a dny se začnou pomalu prodlužovat. Ve starém Římě byla doba zimního slunovratu spojená s oslavami konce roku a později právě neumírajícího boha Slunce (Sol Invictus). K tomu se ještě slavily Saturnálie, u nichž můžeme najít právě jak bujaré oslavy, tak i vzájemné obdarovávání.

Různé kultury a společnosti slavily zimní slunovrat různě. U Keltů, kteří žili v kontinentální Evropě, máme zmínku ve zlomcích starého kalendáře z francouzské obce Coligny, že zimní

Irsko, studánka s léčivou vodou. Stuhly na stromě jsou jednotlivá přání na uzdravení. Ke svým rituálům ji využívají i moderní pohané.

foto: archiv Pavla Horáka

Oslavy letního slunovratu (2019) v anglickém Stonehenge.

foto: archiv F

foto: archiv F

slunovrat zřejmě byl důležitým bodem v roce. U Germánů máme z desátého století z Anglie doloženo, že zimní slunovrat byl zásadním bodem v jejich kalendáři a také jedním ze tří zimních svátků. Symbolickou protíváhou k tomu byl letní slunovrat, jehož planoucí hranice jsou typické pro severské země dodnes. Pro germánské kmeny, které přicházely do Anglie ze Skandinávie, byl zimní slunovrat též velmi důležitý a byl nazýván Yule. Dochované zmínky hovoří o tom, že byl považován za takzvaný *střed zimy* a na oslavu rodícího se slunce byly páleny velké hranice. Takže ano, některé zvyky se přenášejí napříč časem a generacemi, jako ten oheň na letní slunovrat.

V prosinci se též slaví židovská chanuka neboli Svátek světla, od něhož jsou odvozeny i některé vánoční zvyky. Jaké souvislosti spojují dnešní Vánoce s těmito svátky?

Velká část zvyků a tradic se různě mění, vzniká a zaniká. Samotné Vánoce jsou na tom podobně — nemáme doloženo narození Ježíše z Nazaretu právě v době zimního slunovratu. Určení doby jeho narození právě na dobu dnešního prosince a zimního slunovratu bylo stanoveno až později, během čtvrtého století, a to pod vlivem stanovení data jeho ukřižování na jaře v době, kterou nazýváme v souladu s křesťansko-židovskou tradicí jako Velikonoce. Dalším důvodem byly stejné spekulace o tom, kdy se narodil Jan Křtitel, jehož datum narození bylo stanoveno na letní slunovrat. Jako důvod, proč bylo Ježíšovo narození určeno na prosinec, se někdy uvádí právě i to, že během třetího století se původně syrský svátek Sol Invicta — Vítězného Slunce — stal svátkem v celé římské říši.

Jinými slovy, spojitostí mezi křesťanskými oslavami narození Ježíše z Nazaretu, což se označuje jako Vánoce, a předkřesťanskými tradicemi oslav zimního slunovratu je právě daná roční doba. Rané křesťanství využilo symboliku nově rodícího se slunce a určilo se, že Ježíš se narodil právě v tuto dobu, aby byl právě on tím světlem, které spasí svět, a symbolizoval tak nástup nové doby. V některých východních církvích se doba Ježíšova narození určila na 6. leden, též zvaný jako Zjevení Páně. Byla spojena právě s příchodem tří mudrců neboli Tří králů. Západní a východní církve pak oba svátky navzájem převzaly.

U nás je to tak, že 6. ledna jsou oslavováni právě takzvaní tři králové. Nicméně v textu evangelia není odkaz ani na to, že by se mělo jednat o mudrce či krále, ani na to, že by měli být zrovna tři. Vše vzniklo až mnohem později, od čtvrtého století dále. Stejně tak například jména tři králů, známá jako Kašpar, Melichar a Baltazar, se poprvé objevují až v devátém století a populární značka na dveřích *C + M + B* není akronymem jejich jmen, ale znamená *Christus misionem benedicat*, tedy *Kriste, zehnej tomuto obydlí*. Značky mezi písmeny nejsou „plus“, ale kříže, které mají dům posvětit.

Zmíňme některé z vánočních tradic: například tradice zdobení vánočního stromku pochází z Německa a původně byl ozdoben jablky, ořechy a jinými potravinami. U nás se zdobení stromku prosazuje až v devatenáctém století. Co vlastně vánoční stromek symbolizuje?

Lidé si často myslí, že staré pohanství — předkřesťanské tradice — se nějak odráží nebo pokračuje v lidových zvycích a svátcích s nimi spojených, ale z velké části to není pravda. Většina zvyků spojených například

s Vánocemi jsou středověkého, nebo ještě častěji novověkého či až moderního původu. Jak přesně zmiňujete, vánoční stromky mají svůj původ v německých zemích v sedmáctém století a do Čech se jako móda dostaly okolo roku 1820. Vánoční stromek byl v českém prostředí vnímán jako Ježíšův dárek dětem, stejně tak i cukroví na něm, případně dárky pod ním. Je tedy symbolem hojnosti, ale i připomínkou, že podle křesťanství je největším darem lidstvu právě Ježíšovo narození, protože on povede lidi k Bohu.

Vánoční stromky byly do velké míry soukromá záležitost jednotlivých rodin. Dnešní veřejné vystavování vánočních stromů na náměstích, ve firmách či na úřadech má zřejmě kořeny ve Spojených státech amerických a do Evropy se tato tradice dostává během dvacátých let minulého století — například v Čechách stál první veřejný vánoční strom na náměstí v Plzni v roce 1925.

Proč se dochovaly Vánoce v takové podobě, jak je dnes známe? Pomineme-li vliv americké kultury a jejich Santa Clause, který se objevil spíše v posledních desetiletích.

Když si vezmeme všechny historické proměny, vychází mi z toho, že současná podoba Vánoc je takovou syntézou křesťanské minulosti a moderních tradic. Důvod zachování Vánoc i v postkřesťanské Evropě je ale zřejmý — kromě silné a dlouhé tradice, doprovázené spoustou drobných zvyků a oslav, je to hlavně téma rodiny a její pospolitosti. Pokud ne dobou křesťanství a jeho učení, tak je doba dnešních Vánoc dobou času pro rodinu, a proto mají vánoční svátky takovou sílu.

Dalo by se mluvit i o určité sekularizaci toho svátku — jak se mění ten

populární diskurz a posouvá se od Ježíšova narození právě k času „klidu, míru a rodiny“. To je velmi silný narativ — s určitou mírou zkraslení by se možná dalo mluvit i o tom, že Vánoce (což je, připomínám, křesťanský koncept a svátek) se rozšířily ještě více díky tomu, že ztratily část své „křesťanskosti“.

Jak vy osobně tyto svátky slavíte? Pokud je tedy vůbec slavíte?

Mám kombinaci obojího. S mojí ženou pálíme slunovratovou hranici 21. prosince a přemýšlíme nad tím, jaké projekty chceme v příštím roce zasít a co v našich životech chceme podpořit. O pár dní později se s oběma rodinami sejdem u stromku a dáme si dárky. Čím více oslav, tím lépe. *(smích)*

Dnešní Vánoce ale už nejsou ani tak o pospolitosti rodiny nebo o náboženství, jako spíše o komerčním konzumním shonu. Možná právě ta přemíra reklam na různé výrobky a produkty, které by lidé zaručeně měli k Vánocům koupit, přispěje k tomu, že se vrátíme ke skromnějším a pokornějším oslavám, kdy se více než na materiálně zaměříme na vnitřní klid a rozjímání. Jaké zvyky a rituály by se podle vás měly vrátit k oslavám zimy a slunovratu?

Já si zase naopak myslím, že od vzniku moderní společnosti se onen konzumní rozměr Vánoc komentuje pořád dokola a pořád dokola se říká, jak to není o rodině a křesťanství, ale o nákupu horečky a shonu. Myslím, že na materiální oslavě — od dáreků po cukroví a večere s přáteli — není nic špatného, naopak. Samozřejmě to chce asi nějaký balanc mezi konzumem a kvalitou. Ale myslím si, že nikdy nedojde k tomu, že by komerční rozměr Vánoc ustoupil. Pokud ano, tak je se světovým kapitalismem něco špatně...

Z netu?

foto: archiv Pavla Horáka

Rané křesťanství využilo symboliku nově rodícího se slunce a určilo se, že Ježíš se narodil právě v tuto dobu, aby byl právě on tím světlem, které spasí svět, a symbolizoval tak nástup nové doby.

A onen domnělý nedostatek duchovna a rozjímání? Ano, bylo by skvělé tuto dobu vnímat jako období pro reflexi a plány na nový rok. Na druhou stranu, zmiňované římské Saturnálie byly právě bujarými oslavami a údobím mimo standardní čas. Pokud jsou dnešní Vánoce, tedy doba mezi slunovratem a Novým rokem, také takovým specifickým obdobím vyčleněným ze zbytku roku, mohli bychom to chápat i jako návrat k tomu předkřesťanskému rozměru této doby.

Kdybych ale měl za sebe jmenovat něco, co je podle mě důležité a co bych každému v tuto dobu doporučil,

je to právě to vyhrazení si času pro sebe, setkání sám se sebou. Zvážení a „nacítění“ toho, jaký byl uplynulý rok a jaký bych chtěl, aby byl ten další. Formulování nějakého plánu nebo vize, čeho bych v příštím roce chtěla dosáhnout. Třeba u slunovratového ohně. Může to být jiná forma zastavení se a zamýšlení.

Připravila Hana Něničková. Kontakt: nenickova.h@centrum.cz.

Předplatte si ročník Sedmé generace

...a vyberte si mezi originálním PF22, kalendářem velkých šelem na rok 2022, kapesními atlasy hmyzu či ptáků, ekologickou taškou *Odvahe k informacím*, *Atlasem plastů* a podporou Centrálního ptačníku na Josefovských loukách.

- k předplatnému získáte přístup do e-archivu 7.G
- můžete odebírat výhradně elektronickou verzi časopisu za 300 Kč/rok
- předplatné nabízíme i na Slovensko
- jste-li studenty či důchodci, obdržíte slevu
- darujte předplatné Sedmé generace i svým blízkým

Více informací na www.sedmagenerace.cz/obchod

Pro vaše PC, čtečky, tablety a mobily jsou e-čísla 7.G ke koupi na publero.com, flookie.com, ebux.cz nebo alza.cz.

Kde si můžete koupit Sedmou generaci: BRNO: Hnutí DUHA, Údolní 33 • ACADEMIA, náměstí Svobody 13 • Knihkupectví Cesta, Rašínova 5 • Knihy Kanzelsberger, Masarykova 6 • Literární čajovna Skleněná louka, Kounicova 23 • NOSáček, Smetanova 1 • Pekárna s Bistrem U Havířů, Klimešova 68 • Tři ocásci, tř. Kpt. Jaroše 18; BOSKOVICE: Zdravá výživa Na Cestě, Komenského 14; ČESKÉ BUDĚJOVICE: Budbez, Široká 5; DOBŘÍCHOVICE: Pendula, 5. května 44, Dobříchovice; FRENŠTÁT POD RADHOŠTĚM: Kredenc – bez obalu, Horní 60; FRÝDEK-MÍSTEK: Potraviný bez obalu, Radniční 1245; FRÝDLANT NAD OSTRAVICÍ: Beskydy bez obalu, Náměstí 5; GOLČŮV JENÍKOV: Mokoshop, Masarykovo náměstí 153; HAVLÍČKŮV BROD: Ráj miminek, Nádražní 614; HRADEC KRÁLOVÉ: Bez obalu HK, Bratří Štefanů 123; CHRUDIM: Vratné lahve, Radoušova 16; JIHLAVA: Černý bez – bezobalový obchod, Minoritské náměstí 1 • Knihkupectví Otava, Komenského 33; KOLÍN: Slunečnice, Na Hradbách 152 • Statek na rynku, Pašinka 153; KUNŠTÁT: Špazj plný dobrot, Sychotín 106; LYSÁ NAD LABEM: Bezobalový obchod ZRNKA, Masarykova 583; NÁCHOD: Nebalíme to, Komenského 393; NIVNICE: Zdravě Bystro, Sadová 1030; NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ: Teddyho svět, Komenského 104; OCHOZ U BRNA: Kaprálův mlýn, Ochoz u Brna 235; OLOMOUČ: Hnutí DUHA, Dolní náměstí 38 • Olomouc bez obalu, Kateřinská 10; OSLAVANY: Zdravá výživa, Hlavní 8/21; OSTRAVA: Bezobalu, Tyršova 20 • imago.cz, K Myslivně 2362/9; PÍSEK: Spolek Bezová, Drlíčov 150/14; PLZEŇ: Obchůdek Naděje, Prokopova 27; PRAHA: Bezobalu, Radhoštská 1 • ACADEMIA, Národní třída 7, Na Florenci 3, Václavské náměstí 34 • Čistá Země, Londýnská 2209/58 • Obživa, Za Poříčskou branou 7 • Bio Letná, Milady Horákové 22 • Bio domov, Sřtelničná 22 • Obchod Fair & Bio, Sokolovská 29 • Kosí zob, Ke Smíchovu 112/80 • Roleta39 (e-shop), Řehořova 33/39, Praha 3 Žižkov; PŘEROV: BezObalu Přerov, Čechova 949/25; PŘÍBRAM: YESBez – bezobalový obchod, Dlouhá 94; SEDLČANY: Obchod U Stoletého stromu, Komenského náměstí 63; VLAŠIM: Bez obalu Vlašim, Kollárova 1799; ZLÍN: Bezobaláč, Vodní 4209; BRATISLAVA: Artattack, Račianska 78 (Nová Cvernovka); KOŠICE: Artforum, Mlynská 4; TRENČÍN: EKO-BIO-FAIR obchod Malý princ, Mierové námestie 29 • zhruba 200 prodejen v síti Mediaprint & Kapa, seznam viz sedmagenerace.cz/prodejni-mista.

7.G

Sedmá generace
společensko-ekologický časopis

Název časopisu, který do roku 1997 vycházel jako *Poslední generace*, je symbolický. Inspirováni Velkým zákonem Iro-kézů jsme přesvědčeni o tom, že chceme-li jako lidstvo žít na této planetě ve spokojenosti a míru, musí naše jed-nání zohledňovat také potřeby našich potomků. A to i těch, kteří přijdou sedm generací po nás.

Kontakt / Hnutí DUHA – Sedmá generace
Údolní 33, 602 00 Brno
telefon: 776 643 487
e-mail: sgenerace@hnutiduha.cz
www.sedmagenerace.cz

Vydává: Hnutí DUHA – Sedmá generace, Údolní 33, 602 00 Brno. **Redakce:** Vít Kouřil (šéfredaktor), Dominika Grohmann, Štěpán Jindra, Renata Svobodová, Marie Drahoňovská, Simona Horká, Žaneta Gregorová, Eliška Olšáková, Adéla Fischerová, Veronika Charvátová, Kristýna Čermáková, Karolína Kupková, Mariana Arkai (redaktoři a redaktorky). **Redakční rada:** Naďa Johanisová, Luba Lacinová, Kateřina Rezková, Mojmír Vlašín, Josefa Volfová, Lubor Kysučan, Martin Dokupil Škabraha, Jaromír Bláha. **Sazba:** Jana K. Kudrnová. **Jazykové úpravy:** Lucie Krejčí. **Inzerce a předplatné:** Simona Horká (sgenerace@hnutiduha.cz). Tisk: Tiskárna Arch, Brno. **Distribuce:** KONGRES-TAKT. **Předplatné na rok 2021 (6 čísel):** 480 Kč (ČR) / 23 eur (SR). Studenti a důchodci: 450 Kč (ČR) / 22 eur (SR). E-předplatné na jeden rok: 300 Kč (ČR) / 13 eur (SR). Studenti a důchodci: 270 Kč (ČR) / 12 eur (SR). Číslo účtu: 2000360662/2010, FIO banka. Uzávěrka tohoto čísla: 10. 10. 2021. 7.G 6/2021 vyjde 20. 12. 2021. **Evidováno:** Ministerstvo kultury ČR, reg. č. MK ČR E 6578, ISSN 1212 – 0499 (Print), ISSN 1805 – 8566 (Online). Tištěno na recyklovaném papíře. Fotografie na obálce: archiv F, NOAA. **Toto číslo Sedmé generace vyšlo díky finanční podpoře individuálních dárců, Magistrátu hlavního města Prahy a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Časopis nemusí vyjadřovat jejich stanoviska.**

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY